



ROMRODINKA / GETTY

L'oxitocina estimula l'aprenentatge en nens autistes

Científics nord-americans creuen que aquesta hormona podria utilitzar-se durant les sessions de teràpia cognitiva per millorar-ne els resultats

✳ DAVID BUENO

A la majoria de persones ens costa imaginar la vida si no la compartim conscientment amb familiars i amics, o sense les desitjables, inevitables i constants interaccions socials. Tanmateix, això és el que els succeeix, en major o menor grau, a les persones afectades d'autisme. L'autisme es manifesta molt aviat durant la infantesa –habitualment cap als dos anys–, afecta 6 de cada 1.000 persones i és quatre vegades més freqüent en homes que en dones. Atesa la seva alta prevalença, s'han fet nombrosos estudis, l'objectiu dels quals ha estat comprendre'n les causes i buscar tractaments que facilitin la integració social de les persones afectades.

Aquest mes un equip de recerca de les universitats de Yale, als EUA, i de Bar-Ilan, a Israel, encapçalat per Iliánit Gordon, va publicar un article a la revista *Proceedings of the National Academy of Sciences*

(PNAS) en el qual expliquen els resultats d'un estudi que ha demostrat que els tractaments puntuals amb oxitocina poden afavorir l'aprenentatge social en les persones amb autisme. Tanmateix, també destaquen que no és convenient utilitzar-lo de manera continuada.

L'hormona social

L'autisme és degut a una alteració del desenvolupament neural, i inclou un ampli espectre de trastorns, com les síndromes d'Asperger i Rett i el trastorn desintegratiu infantil, a banda de l'autisme pròpiament dit. La característica comuna en tots aquests trastorns és la dificultat que tenen les persones afectades per interactuar socialment.

Normalment, de manera innata, les persones prestem més atenció als estímuls socials que als objectes, però els afectats d'autisme no fan aquesta discriminació. Són incapaços, per exemple, de distingir una

cara riallera d'una de trista, i no perceben cap diferència entre la cara d'una persona i un objecte qualsevol. S'han identificat diversos gens que hi estan implicats, i se sospita que determinats factors ambientals, com per exemple la contaminació atmosfèrica, podrien afavorir-lo en infants amb una determinada predisposició genètica.

Per què en aquest estudi han analitzat l'efecte de l'oxitocina en persones autistes? Es tracta d'una hormona que actua com a neurotransmissor cerebral. En les dones s'allibera durant el part i l'estimulació dels mugrons, per afavorir els processos de naixement i alletament, i contribueix a generar els vincles emotius entre la mare i el nadó.

També juga un paper clau en la regulació de les emocions socials, tant en homes com en dones. S'ha vist, per exemple, que contribueix a mantenir l'afecte que sentim per la nostra parella, estimula les capa-

citats empàtiques i afavoreix l'adaptació a l'ambient social. Sovint se l'ha definida com l'hormona de l'amor, però seria més correcte dir que és la hormona de la sociabilitat.

Oxitocina en esprai

En aquest estudi Gordon i els seus col·laboradors han volgut demostrar quin és l'efecte concret que produeix sobre el cervell de persones afectades d'autisme. En el seu assaig van subministrar oxitocina a través d'un esprai nasal a 17 nens d'entre 8 i 16 anys afectats d'autisme lleu. En alguns, però, en realitat l'esprai contenia una substància inerta. Després se'ls va fer un test que permet mesurar la percepció social i emocional, al mateix temps que es feia un seguiment de la seva activitat cerebral. Aquest test consisteix a identificar l'emoció que expressen les persones a través de fotografies dels ulls, i també inclou objectes.

Tot i que la puntuació obtinguda va ser exactament la mateixa en els dos grups, la qual cosa semblaria indicar que l'oxitocina no té cap efecte, a nivell cerebral quan als nens tractats amb aquesta hormona se'ls mostraven fotografies d'ulls se'ls activaven les àrees vinculades a la percepció social, encara que no fossin capaços d'identificar l'emoció. En canvi, quan se'ls mostraven objectes, aquestes àrees no s'activaven, ni tampoc s'activaven en cap cas en els nens del grup control.

La conclusió de Gordon és que "el tractament amb oxitocina pot ser útil en determinats moments de l'aprenentatge dels nens afectats d'autisme, per exemple durant les sessions de teràpia cognitiva o en determinades experiències socials, atès que els activa temporalment les zones del cervell implicades en la percepció social, però no com un tractament continuat".

En aquest sentit, i arran de les conclusions de l'estudi, diversos investigadors han alertat ràpidament

dels possibles perills d'una utilització continuada d'oxitocina, atès que en diversos models animals i també en persones especialment hipersensibles s'ha demostrat que pot acabar provocant altres problemes de comportament, com per exemple desconfiança patològica.

FREQÜÈNCIA
L'autisme es manifesta al voltant dels dos anys i afecta 6 de cada 1.000 persones. És quatre vegades més freqüent en homes que en dones.